

Regulation of virtual assets may soon become reality in Ukraine (in Ukrainian)

27 жовтня, 2021

Права та обов'язки учасників ринку віртуальних активів, а також принципи державної політики щодо обігу віртуальних активів нещодавно наблизилися до того, щоб з'явитися в українському законодавстві.

08 вересня 2021 року, Парламентом України - Верховною Радою України (надалі – «**Рада**») було прийнято закон «Про віртуальні активи» (надалі – «**Закон**»). Закон покликаний врегулювати правовідносини, що виникають у зв'язку з обігом віртуальних активів в Україні. Проте, на Закон Президентом України 05 жовтня 2021 року було накладено вето, та направлено його до Ради з пропозиціями до доопрацювання. Зокрема, Президентом було зауважено, що створення нового регулятора буде суттєвим збільшенням видатків з державного бюджету та замість цього, ним, було запропоновано віднести регулювання обігу віртуальних активів до компетенції Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (**детальніше**).

Закон може стати значним кроком у розвитку ринку криптоактивів в Україні. Тож вважаємо важливим проінформувати про можливі нововведення, які Закон може принести (**детальніше**).

Віртуальні активи

Закон, визначає віртуальні активи як «нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі. Існування та оборотоздатність віртуального активу забезпечується системою забезпечення обороту віртуальних активів. Віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав». Віртуальні активи можуть бути забезпечені, та не забезпечені.

Забезпечені віртуальні активи посвідчують майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав. Об'єктом забезпечення віртуального активу є інший об'єкт цивільних прав (надалі – «**Забезпечення**»), права вимоги на який посвідчує такий віртуальний актив. В свою чергу, незабезпечені віртуальні активи майнових прав не посвідчують.

Особа, яка несе зобов'язання за забезпеченим віртуальним активом, має забезпечити припинення обороту віртуального активу, у випадку втрати Забезпечення, а можливість заміни Забезпечення такого віртуального активу не передбачена правочином про створення/відчуження відповідного забезпеченого віртуального активу.

Так, наприклад, якщо віртуальні активи забезпечені цінними паперами, а обіг таких цінних паперів припинено (через скасування емісії, погашення, тощо), обіг відповідного віртуального активу, також, може бути припинений.

Якщо об'єктом забезпечення є майно, щодо якого законом встановлюються спеціальні вимоги (наприклад – нерухоме майно, валютні цінності, і т.д.), такі вимоги мають бути дотримані сторонами правочину щодо віртуального активу.

У разі якщо об'єкт забезпечення знаходиться під обтяженням (заставою, арештом, тощо), відчуження відповідного віртуального активу не дозволяється.

Усі ці специфічні вимоги можуть бути досить складними для застосування, з огляду, на феномен віртуальних активів.

Контроль за оборотом забезпечених віртуальних активів також можуть здійснювати державні органи, які регулюють або реєструють правочини з відповідними об'єктами забезпечення.

Законом, також, вводиться поняття «**фінансових віртуальних активів**» до яких належать:

- емітований резидентом України забезпечений віртуальний актив, що забезпечений валютними цінностями (надалі – «**ЗВА(ВЦ)**»); та
- емітований резидентом України забезпечений віртуальний актив, що забезпечений цінним папером або деривативним фінансовим інструментом (надалі – «**ЗВА(ФІ)**»).

Оборот ЗВА(ВЦ) здійснюється в порядку, встановленому Національним банком України, в той час як оборот ЗВА(ФІ) здійснюється в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку України.

Право власності на віртуальний актив набувається: (i) за фактом створення віртуального активу, (ii) вчинення та виконання правочину щодо віртуального активу, (iii) на підставі законодавства або (iv) відповідного рішення суду.

Віртуальні активи не можуть використовуватись як засіб платежу на території України та не можуть бути предметом обміну на майно, роботи чи послуги.

Сфера застосування Закону

Закон застосовується до правовідносин, якщо:

1. юридичні особи - суб'єкти постачання залучені до надання послуг мають зареєстроване місцезнаходження / постійне представництво на території України;
2. у разі визначення права України як такого, що підлягає застосуванню до правочину / частини правочину з віртуальними активами;
3. правочин, щодо віртуального активу вчинено між резидентами України;
4. правочин щодо віртуального активу здійснює особа резидент України (набувач віртуального активу) у своїх інтересах.

У випадку, якщо правочин про розпорядження об'єктами цивільних прав, яким забезпечено віртуальний актив, до правовідносин щодо обороту такого віртуального активу, також застосовується право України.

Постачальники послуг

Відповідно до Закону, постачальником послуг пов'язаних з оборотом віртуальних активів (надалі –

«Постачальник»), може бути юридична особа, яка відповідає встановленим Законом критеріям провадять в інтересах третіх осіб один або декілька з наступних видів діяльності:

1. зберігання або адміністрування віртуальних активів чи ключів віртуальних активів;
2. обмін віртуальних активів;
3. переказ віртуальних активів; та
4. надання посередницьких послуг, пов'язаних з віртуальними активами.

Постачальниками можуть бути іноземні юридичні особи.

Постачальником, пов'язаним з оборотом ЗВА(ВЦ), може бути лише фінансова установа.

Не може бути Постачальником юридичні особи що:

- зареєстровані відповідно до законодавства/ має місцезнаходження на території держави, визнаної Радою державою-окупантом або державою-агресором (надалі – «**Агресор**»), або якщо їх керівники, головний бухгалтер, власники істотної участі та кінцеві бенефіціарні власники такої юридичної особи;
- яка володіє прямо або опосередковано (через іншу фізичну чи юридичну особу) будь-якою часткою резидента Агресора;
- має серед учасників (засновників, акціонерів) юридичних осіб, зареєстрованих у державах (юрисдикціях), що не виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення (в даний час : Іран, КНДР) чи неналежним чином виконують ці рекомендації (в даний час: Албанія, Барбадос, Ботсвана, Буркіна-Фасо, Камбоджа, Кайманові острови, Гаїті, Ямайка, Мальта, Маврикій, Марокко, М'янма, Нікарагуа, Пакистан, Панама, Філіппіни, Сенегал, Південний Судан, Сирія, Уганда, Ємен, Зімбабве);
- інших випадках, встановлених Законом.

Суб'єкти господарювання мають право провадити діяльність Постачальника, якщо вони відповідають та дотримуються вимог встановлених Законом, за умови отримання дозволу на надання відповідного виду послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів.

Строк дії дозволу на провадження певного виду діяльності постачальника становить один рік.

Банк / небанківська фінансова установа має право надавати послуги, пов'язані з оборотом ЗВА(ВЦ) на підставі банківської ліцензії / ліцензії на здійснення валютних операцій відповідно та дозволу на надання послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів.

Законом встановлено наступні вимоги до статутного капіталу Постачальників:

- для резидентів України - постачальників послуг із зберігання або адміністрування віртуальних активів чи ключів віртуальних активів - не менше 70 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (1 190 000 грн), а для нерезидентів - не менше 350 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (5 950 000 грн);
- для резидентів України – (i) постачальників послуг з обміну віртуальних активів, (ii) постачальників послуг з переказу віртуальних активів, (iii) постачальників посередницьких послуг, пов'язаних з віртуальними активами, мінімальний розмір статутного капіталу має становити не менше 35 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (595 000 грн), а для нерезидентів - не менше 175 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (2 975 000 грн).

Законом, також, встановлюється розміри плати за видачу дозволу на здійснення діяльності Постачальника:

1. для резидентів розмір плати сягає від 68 000 грн. до 136 000 грн., в залежності від типу діяльності;
2. для нерезидентів розмір плати сягає від 340 000 грн. до 680 000 грн., в залежності від типу діяльності.

Законом передбачено створення Державного реєстру Постачальників.

Здійснення публічної пропозиції віртуальних активів

Законом передбачено можливість здійснення публічної пропозиції віртуальних активів. В такому разі, емітент віртуальних активів має опублікувати інформацію щодо емітента та віртуального активу на офіційній веб-сторінці емітента.

Фінансові санкції за порушення законодавства

Фінансові санкції за порушення Закону застосовуються в розмірі від 500 до 7 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 8 500 грн. до 119 000 грн.), в залежності від типу порушення.

Відповідно до його положень, Закон набуває чинності лише з моменту внесення відповідних змін до Податкового кодексу, що визначають оподаткування операцій з віртуальними активами.

Your Key Contacts

Natalia Selyakova

Partner, Kyiv

D +380 44 494 4774

natalia.selyakova@dentons.com

Artur Savin

Associate, Kyiv

D +380444944774

artur.savin@dentons.com